



Grosvadsskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

**Grundskola årskurs 6-9
2019/2020**

Grosvadsskolan ska vara en lugn och trygg arbetsplats för alla elever och vuxna. Arbetsmiljön ska präglas av trygghet, trivsel och studiero, respekt och ansvarstagande. Alla ska bemötas utifrån principen om allas lika värde och rätt till lika behandling. Alla ska känna sig uppmärksammade och bli accepterade för den man är. Alla ska vara så trygga i sin miljö att de alltid kan anförtro sig åt någon vuxen och alla ska känna till hur man kan få hjälp om man blivit utsatt för kränkande eller diskriminerade behandling.

Ansvariga

Rektor Jonny Dreij

Jonny.Dreij@finspang.se

Eva-Britt Junkka

Eva-Britt.Junkka@finspang.se



Skolan ska varje år upprätta en **likabehandlingsplan** enligt 3 kap. 16§

Diskrimineringslagen och en **plan mot kränkande behandling** enligt 6 kap 8§ Skollagen (2010:800). I Finspångs kommun och Grosvadsskolan har valt att sammanföra båda planerna till en. Planen mot diskriminering och kränkande behandling skall bygga på delaktighet och vara väl förankrad bland personal, elever och föräldrar. Planen mot diskriminering och kränkande behandling skall beskriva hur skolan arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande.

- **Främjande arbete** syftar till att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten och är en naturlig del i det vardagliga arbetet.
- **Förebyggande arbete** syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som vid kartläggning av verksamheten identifieras som riskfaktorer.
- **Åtgärdande arbete** kräver goda rutiner för att upptäcka, utreda, åtgärda och dokumentera diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling för att förhindra upprepningar.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när en elev på osakliga grunder behandlas sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara om en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever erbjuds samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av till exempel religiösa skäl eller allergi behöver serveras annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska”



egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”bög”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier, (till exempel Instagram, Facebook, Snapchat, Youtube).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- A blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de A ”pucko och fetto”. De har också lagt ut bilder av A på sociala medier. Bilderna har tagits i omklädningsrummet i samband med idrotten.
- B är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger B en knuff.
- C har slutat fråga om hen får vara med och hänga på rasterna. C är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att hen inte är välkommen. Skolans personal tror att C är ensam för att hen tycker om det. ”C är en ensamvarg”, säger läraren. C orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Rättigheter och skyldigheter, lagstöd

Elevernas och vuxnas rättigheter och skyldigheter i skolan bygger på Barnkonventionen (2018:1197), Skollagen (2010:800), Arbetsmiljölagen (1977:1160), Socialtjänstlagen (2001:453), Regeringsformen (1 kap 2§), Diskrimineringslagen (2008:567),



Europakonventionen (artikel 14) och Brottsbalken (1962:700). Strafflagarna i brottsbalken gäller även i skolan.

Elevers rättigheter:

- Att få vara med i gemenskapen
- Att bli respekterade av andra elever och vuxna
- Att få hjälp med att reda ut konflikter
- Att få hjälp och stöd om man själv blir utsatt för kränkande behandling eller om man utsätter andra för kränkande behandling
- Att känna sig trygg under skoldagen

Vårdnadshavarens rättigheter:

- Att få information om det egna barnet blivit utsatt eller har utsatt andra barn för kränkningar
- Att få återkoppling på vad skolan gjort i ett kränkingsärende som gäller ens barn
- Att få vara delaktig i ett avslut av kränkingsärende som gäller ens barn
- Att få information om hur man kan kontakta skolan för att anmäla en kränkning

Vårdnadshavarens skyldigheter:

- Att alltid kontakta skolan när kännedom om kränkning uppstår

Personalens rättigheter:

- Att få hjälp och stöd i arbetet samt kompetensutveckling

Personalens skyldigheter:

- Att aldrig acceptera kränkande handlingar
- Att sätta gränser och ingripa utifrån skolans värdegrund samt likabehandlingsplan
- Att följa upp, bedöma och vidta nödvändiga åtgärder
- Att medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor även utanför den närmsta gruppen
- Att aktivt motverka alla former av trakasserier och annan kränkande behandling av individ eller grupper

Delaktighet

Elevernas delaktighet

Eleverna på Grosvadsskolan görs delaktiga i arbetet med handlingsplanen mot diskriminering och kränkande behandling genom att planen diskuteras på klassråd och elevråd tillsammans med skolpersonal.

Grosvadsskolan har elevskyddsombud i varje årskurs som arbetar förebyggande tillsammans med vuxen.

Varje läsår (på vårterminen) svarar Grosvadsskolans elever på ”Skolenkäten” från Skolinspektionen. Enkäten tar upp frågor som berör elevernas skolvardag och där ingår bland



annat frågor som handlar om trivsel- och trygghet och studiero. Rektorerna ansvarar för att enkäten följs upp på enhetsnivå. Eleverna delges resultatet via klassråd och elevråd.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare till elever på Grosvadsskolan görs delaktiga genom att handlingsplanen mot diskriminering och kränkande behandling presenteras av personal på föräldramöten samt på regelbundna skolråd som leds av rektor.

Vårdnadshavare erbjuds också möjligheten att ta del av planen på skolans hemsida.

Vårdnadshavarna delges resultatet av ”Skolenkäten” från Skolinspektionen på föräldramöten och skolråd som leds av rektor.

Personalens delaktighet

Handlingsplanen mot diskriminering och kränkande behandling diskuteras på personalens arbetslags- och arbetsplatsträffar.

Utvärdering

Rektorerna har det yttersta ansvaret för att handlingsplanen mot diskriminering och kränkande behandling utvärderas varje läsår. Skolans kurator är den funktion som av rektorerna delegerats uppdraget att utifrån Grosvadsskolans årshjul ansvara för utvärderingen och revideringen av planen genomförs. Detta sker genom att kurator på våren uppdrager åt ledningsgruppen och elevhälsoteamet att lyfta handlingsplanen till diskussion och utvärdering. Ledningsgruppen lyfter planen till diskussion och utvärdering i arbetslaget. Rektor lyfter handlingsplanen till diskussion och utvärdering i elevrådet. Därefter reviderar skolans kurator handlingsplanen inför kommande läsår.



Främjande insatser

Klassarbete

Mål och uppföljning

Målet är att alla elever ska trivas, känna sig trygga och ha arbetsro i sin klass. Detta följs upp och utvärderas på individnivå genom elevernas individuella utvecklingssamtal och mentorssamtal. På gruppnivå följs detta upp i diskussioner på klassråd och elevråd. Uppföljning sker också genom att elevärenden är en stående dagordningspunkt på arbetslagsträffarna varje vecka. Under punkten kan bland annat elevernas trygghet och trivsel (på både individ- och gruppnivå) diskuteras.

Insats

Första skolveckan efter sommarlovet används bland annat till gruppstärkande övningar och aktiviteter för att skapa och befästa sammanhållningen i klasserna. Arbetslag 6 och 7 arbetar särskilt intensivt under hela läsåret med gruppstärkande övningar i syfte att skapa en förståelse för var och ens olikheter samt ett gott klassrumsklimat. Arbetet med att stärka relationerna i klasserna och mellan elever på skolan sker sedan kontinuerligt genom hela skoltiden.

Ansvarig

All personal på skolan

Trivsel- och trygghetssamtal

Mål och uppföljning

Syftet med trivsel- och trygghetssamtalet är att få en kunskap om elevernas känsla av trivsel och trygghet i sin skolmiljö. Målet är att samtliga elever i årskurs 6 ska erbjudas ett enskilt samtal med skolans kurator. Dessa samtal ska sedan analyseras av kurator för att ligga till grund för skolans fortsatta trivsel- och trygghetsarbete. Vårdnadshavarna informeras om samtalen på första föräldramötet vid terminsstart samt via veckobrev.

Insats

Skolans kurator erbjuder varje elev från årskurs 6 ett enskilt samtal under läsåret. Elevernas individuella svar är endast kända av kurator men kan efter sammanställning ligga till grund för insatser individuellt eller i grupp.

Ansvarig

Skolans kurator



Hälsosamtal

Mål och uppföljning

Alla elever i årskurs 7 erbjuds ett hälsosamtal hos skolsköterskan i syfte att främja elevens hälsa utifrån ett folkhälsoperspektiv. Samtalen tar bland annat upp frågor hur eleven trivs och känner trygghet på skolan.

Elevernas individuella svar är endast kända av skolsköterska men kan efter sammanställning ligga till grund för insatser individuellt eller i grupp.

Ansvarig

Skolsköterskan

Aktiviteter och traditioner

Mål och uppföljning

Målet med arbetet är att oavsett bakgrund skapa en samhörighet mellan elever och vuxna på skolan genom att tillsammans delta i trevliga återkommande aktiviteter och traditioner.

Insats

Aktiviteter/traditioner som genomförs varje läsår är till exempel skoljoggen, Halloweenfirande, gemensam Nobelmiddag, luciafirande med fika, julpyssel i de lägre åldrarna, fika i samband med julavslutningen, gemensamma lekar sista skolveckan innan sommarlov, gemensam skolavslutning i Risinge kyrka.

Ansvarig

All personal på skolan

Förhållningssätt och värdegrund

Mål och uppföljning

Målet är att all personal på skolan, oavsett profession ska ha ett likvärdigt förhållningssätt och en gemensam värdegrund i arbetet med eleverna och elevernas vårdnadshavare.

Insats

Rektorerna skapar och prioriterar tid för elever och personal till diskussioner och kunskapsspridning för att utveckla skolans gemensamma värdegrund och förhållningssätt.

Ansvarig

Rektorerna



Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Alla elever ska kunna använda ett acceptabelt språkbruk till varandra och vuxna, utan könsord, svordomar eller andra nedsättande ord/kommentarer. Personalen ska ha en samsyn kring begreppet kränkande behandling och även en samsyn i sättet att agera vid kännedom om förekomsten av kränkande behandling.

Insats

Personalen är uppmärksam och lyhörd för att kunna diskutera och analysera kring kränkande behandling och kränkande språkbruk i den dagliga verksamheten.

Personalen tränar elevernas förmåga till empati och respekt för allas lika värde oavsett utseende, härkomst, ekonomisk status, personlig stil med mera.

Personalen skapar mötesplatser där elever och vuxna kan mötas i samtal, till exempel skolans kafeteria "Caffan" och skolmatsalen.

All personal på skolan ingriper vid kännedom om kränkande behandling eller språkbruk.

Ansvarig

All personal på skolan



Förebyggande åtgärder

Tillgängliga och synliga vuxna

Mål och uppföljning

Målet är att ingen elev ska känna sig otrygg på skolan. För att säkerställa detta utvärderas målsättningen genom regionens enkät "Om mig" som genomförs i årskurs åtta varje år. Skolans kurator erbjuder alla elever i årskurs 6 ett trivsel- och trygghetssamtal.

Åtgärd

Skolans ledning och övrig personal arbetar aktivt för att vuxna ska vara tillgängliga för eleverna under hela skoldagen. Detta sker till exempel genom att:

- Skolmentorernas arbetsrum är synligt placerade centralt i skolan där eleverna passerar till och från lektionerna.
- Pedagogernas och skolkurators arbetsrum är lokaliserade mitt i skolan.
- I direkt anslutning till pedagogernas arbetsrum är skolans kafeteria "Caffan" placerad vilket gör att många vuxna finns i "Caffan" eller dess omedelbara närhet. Personalen erbjuds kostnadsfritt kaffe i "Caffan" för att uppmuntra närvaro bland eleverna.
- Rektorer har beslutat om att subventionera priset för personalen i skolmatsalen i syfte att få fler vuxna som väljer att äta av skolmatsalens lunch tillsammans med eleverna.
- Grosvadsskolan har genom Centrala barn- och elevhälsan (CBEH) tillgång till ett team som består av skolsköterska, specialpedagog, elevcoach och skolpsykolog. Detta team kan bistå skolans samtliga personal med spetskompetens.
- Skolan har elevresurser knutna till varje årskurs.

Motivera åtgärd

Genom att personalens arbetsrum är centralt placerade ökar tillgängligheten och elevens möjlighet att snabbt få en kontakt med vuxen.

"Caffans" placering i anslutning till personalens arbetsrum samt möjligheten för personalen att sitta ner en stund med en kopp kaffe innebär att många vuxna ofta befinner sig i det område som är en naturlig samlingsplats för eleverna.

Genom införandet av subventionerade måltider är det betydligt fler vuxna som väljer att äta tillsammans med eleverna.

Skolmentorerna har förutsättningar att möta upp eleverna direkt på morgonen och under hela övriga skoldagen.

Ansvarig

Rektorer tillsammans med all övrig personal på skolan



Inomhusmiljö

Mål och uppföljning

Alla elever ska känna sig trygga vid förflyttningar mellan lektionerna och när de hämtar sitt studiematerial vid elevskåpen.

Årskurs 6 har sina elevskåp avgränsade från övriga årskurser.

Åtgärd

Målsättningen är att sprida skåpens placering så att anhopningen av elever inte koncentreras till ett för begränsat utrymme.

Motivera åtgärd

Det har framkommit att framförallt de yngre eleverna på skolan upplevt att det varit ”stökigt” vid skåpen. Genom att sprida de äldre eleverna på en större yta samt placera de yngre elevernas skåp avskild minskar risken för konflikter.

Ansvarig

Rektorer och driftsamordnare.

Utomhusmiljö

Mål och uppföljning

Målet är att eleverna ska uppmuntras att umgås och röra sig ute under raster och håltimmar.

Åtgärd

Grosvadsskolans utemiljö har under en period av flera år förstärkts med fler möjligheter till lek och aktivitet utomhus. ”Kingrutor” och hagar har målats upp på marken. Fotbollar och basketbollar har anskaffats och det finns basketplaner och basketkorgar. En landbandyplan har byggts och utepingisbord har monterats. Fler sittplatser utomhus utifrån elevernas önskemål är planerade. En allmän upprustning av skolgården pågår.

Motivera åtgärd

Grosvadsskolan är en 6-9 skola och har en stor spridning åldersmässigt. Många elever har behov av att röra på sig under raster och håltimmar. För att uppmuntra utelek och rörelse behöver eleverna ha tillgång till åldersanpassat material. Skolmentorerna har ett uppdrag att uppmuntra eleverna att utnyttja de möjligheter som skolans utemiljö erbjuder.

Ansvarig

Rektorer, skolmentorer och övrig personal på skolan.



Rutiner för akuta situationer

Alla elever ska må bra och känna sig trygga i skolan. Det råder nolltolerans mot verbala och fysiska kränkningar, trakasserier och diskriminering. Alla på skolan, vuxna och elever, har ett ansvar för att uppmärksamma diskriminering och annan kränkande behandling. Vuxna har ett ansvar att agera vid diskriminering eller annan kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Personalen på Grosvadsskolan prioriterar en hög vuxennärvaro både i och utanför klassrummet för att kunna möta upp de elever som är i behov av vuxet stöd på olika sätt. Till exempel finns det skolmentorerna som rör sig bland eleverna under hela skoldagen. Målet är att skolmentorerna tillsammans med övrig personal på skolan ska ha en samlad bild över elevernas skoldag för att alla elever ska ha en trygg skolgång utan förekomsten av diskriminering eller annan kränkande behandling. Skolans kurator finns på skolan alla dagar i veckan. Alla elever i årskurs sex träffar skolans kurator i ett trivsel- och trygghetssamtal. Personal äter med eleverna i skolans matsal. Elevernas arbetsmiljö följs upp och är en stående punkt på klassrådets, elevrådets, arbetslagens och arbetsplatsträffarnas dagordning.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Elever, vårdnadshavare eller annan vuxen som vill anmäla en händelse avseende diskriminering eller annan kränkande behandling, eller misstanke om dessa, kan vända sig till samtlig personal på skolan. Den som mottar en sådan anmälan fyller tillsammans med skolmentor i en incidentrapport utifrån den information som lämnats. Incidentrapporten lämnas vidare till skolans kurator för dokumentation och huvudmannen informeras. Rektor beslutar om vidare åtgärder i ärendet.

Om du som elev behöver prata med en vuxen kan du vända dig till skolans kurator eller den personal på skolan som du har förtroende för. All personal på skolan är skyldig att ingripa om en elev på något sätt far illa.

Om du som vuxen hemma får kännedom om att en elev på något sätt far illa eller blir utsatt i skolan av en annan elev - kontakta personalen i skolan.

Rutinen för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

All personal är skyldig att ingripa om någon elev upplever sig kränkt av en annan elev.

- stoppa kränkningen och markera tydligt att beteendet inte är acceptabelt.
- närvarande personal eller personal som har fått kännedom om kränkningen kontaktar ansvarig skolmentor för att dokumentera händelsen i avsedd blankett.
- skolmentor eller annan relevant personal informerar vårdnadshavare skyndsamt, helst samma dag som kränkningen inträffat.
- rektor anmäler kränkningen till huvudmannen samt fattar beslut om vidare åtgärd och utredning.



- skolmentorerna och eventuell annan relevant personal följer upp kränkningen för att säkerställa att den upphör.
- vid behov hålls regelbundna kontrollsamtal med berörda elever.

Ansvarsförhållande

All personal under ledning av rektor ansvarar för att rutinerna fungerar. Personal som är närvarande när en kränkning sker eller en personal som får kännedom om en kränkning är ansvarig för att agera. Rektor är ansvarig för att ta emot och fatta beslut om vidare åtgärder utifrån den utredning som personal har gjort. Skolans kurator är ansvarig för att föra in dokumentationen i PMO.

Upprepade kränkningar eller trakasserier som inte upphör trots insatser från skolans personal kan resultera i disciplinära åtgärder.

Skolan har tagit fram rutiner kring disciplinära åtgärder och hur det fattas beslut om dem. Åtgärder som kan bli aktuella vid upprepade kränkningar eller trakasserier är:

- Samtal kring skolans ordningsregler
- Elevhälsokonferens
- Vidare utredning enligt 5 kapitel 9§ Skollagen
- Stöd av kurator
- Polisanmälan
- Orosanmälan till socialtjänst
- Skriftlig varning
- Tillfällig omplacering inom enheten
- Tillfällig omplacering till annan skola
- Permanent omplacering

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

- 1. All personal har skyldighet att ingripa om någon vuxen kränker en elev.**
 - Stoppa kränkningen!
- 2. Kränkningen anmäls skyndsamt till berörd rektor som ansvarar för att en utredning påbörjas.**
- 3. Rektor anmäler kränkningen till huvudman.**
- 4. Rektor dokumenterar händelsen.**
- 5. En skadeanmälan skrivs.**

Att förebygga och hantera kränkningar på sociala medier

Skolans personal ska aktivt arbeta för att motverka kränkningar på sociala medier. Mer information kring nätkränkningar kan läsas i Friends nätrapport 2017:

<https://friends.se/fakta-forskning/rapporter/natrapporten/>